

กำหนดการ
ของคณะกรรมการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และผู้นำชุมชนท้องถิ่น
ศึกษาดูงานเพื่อมาดำเนินงานพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส
วันที่ ๑๐-๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕

วันเสาร์ ที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๕

- ๐๗.๐๐ น. คณะพร้อมกันที่ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- ๐๘.๐๐ - ๐๙.๒๕ น. ออกเดินทางไปท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง ด้วยสายการบินนกแอร์ เที่ยวบินที่ DD ๗๑๐๓
- ๑๒.๕๐ - ๑๔.๑๕ น. ออกเดินทางไปท่าอากาศยานนานาชาติ ดุสิตธานี กรุงเทพมหานคร ด้วยสายการบินนกแอร์ เที่ยวบิน DD ๘๔๐๖
- ๑๕.๐๐ น. เดินทางไปยังสำนักงานโครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย บ้านเปียงก่อ ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน (ระยะทาง ๗๕ กม.)
(ระหว่างเดินทางรับฟังการบรรยายทางวิทยุในรถโฟล์ค โดยนายณรงค์ อภิษฐ์ ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์)
- ๑๕.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น ณ สำนักงานโครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย บ้านเปียงก่อ ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
(อาหารมุสลิม มีพ่อครัวมุสลิม 1 คน นายคะนอง และทีมเปียงก่อ)
- ๑๕.๓๐ น. เข้าพัก ณ ที่พักของสำนักงานโครงการฯ

วันอาทิตย์ ที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๕

- ๐๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้า ณ สำนักงานโครงการฯ
- ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. เยี่ยมชมและรับฟังบรรยาย โดยนายณรงค์ อภิษฐ์ ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม
- หลักการทำงานพัฒนาเชิงพื้นที่ของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ
(เรามาทำไม มาเพื่ออะไร และทุกวันเราทำอะไรกันบ้าง ทำแล้วได้ประโยชน์อย่างไร)
- โครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ
บรรเทาอุทกภัย บ้านเปียงก่อ ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน
- ๑๒.๐๐- ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ สำนักงานเปียงก่อ
- ๑๓.๐๐-๑๓.๔๕ น. ออกเดินทางจากสำนักงานเปียงก่อ ไปบ้านน้ำช้าง ต.ขุนน่าน
- ๑๓.๔๕-๑๖.๐๐ น. เดินทางถึง บ้านน้ำช้าง ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน
- ลงพื้นที่บริเวณฝายผู้ใหญ่อานต์ที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการลงแขกสร้างฝายโดยไม่มีค่าจ้างแรงงาน และศึกษาสภาพภูมิประเทศโดยรวม (๓๐ นาที)
- บรรยาย ณ จุดชมวิวเนินสตั้วใหญ่ เรื่องการจัดการป่า พื้นที่ทำกิน และการจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วม โดยผู้ใหญ่น้ำช้างและหมอน้อย อดีตเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์
- ทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ชี้แจงแนวทาง การบริหารจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ การประยุกต์แนวพระราชดำริ “ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง” และ “คนอยู่กับป่า” โดยการเพิ่มพื้นที่ป่าด้วยการปลูกป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าใช้สอย
พบปะชาวบ้าน บ้านน้ำช้าง กลุ่มกองทุนปลูกป่า การดูแลรักษาป่าโดยชุมชน

- ๑๖.๐๐-๑๖.๓๐ น. ออกเดินทางจากบ้านน้ำช้าง ไปจุดแปรรูปกล้วย
- ๑๖.๓๐-๑๗.๐๐ น. - คูการแปรรูปกล้วยน้ำว้า โดยกลุ่มพัฒนาสตรี
- ๑๗.๐๐-๑๗.๓๐ น. ออกเดินทางไปยังสำนักงานเปียงก่อ
- ๑๗.๓๐ น. เข้าพัก ณ ที่พักของสำนักงานโครงการฯ และพักผ่อนตามอัธยาศัย
- ๑๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น ณ สำนักงานโครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ
บรรเทาอุทกภัย บ้านเปียงก่อ ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- ๑๙.๐๐ น. - สรุปแลกเปลี่ยนประเด็นการศึกษาเรียนรู้ ห้องประชุมสำนักงานเปียงก่อ
- วันจันทร์ ที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕**
- ๐๗.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้า ณ สำนักงานโครงการฯ
- ๐๗.๓๐ – ๐๙.๓๐ น. ออกเดินทางไป จุดที่ ๑ แปลงเพาะกล้าไม้บ้านตีนตก อ.ปัว จ.น่าน บรรยายภาพรวมพร้อมดู
กระบวนการเพาะกล้าไม้ป่า บรรยายสรุปโดย นายประยงค์ สีสัตย์ใจ และนายแก้ว ตามเจียน
- ๑๐.๓๐-๑๑.๓๐ น. ออกเดินทางไป จุดที่ ๒ ฝ่ายแก้ง บ้านหัวน้ำ ต.ศิลาแลง อ.ปัว (ระยะทาง ๒๕ กม.)
จังหวัดน่านชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน โครงการซ่อมแซม ปรับปรุง เสริมฝาย
อ่างเก็บน้ำ การส่งน้ำด้วยระบบท่อฯ ของจังหวัดน่าน ตามยุทธศาสตร์การบูรณาการ
การขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๐
จำนวน ๖๖๘ โครงการพื้นที่รับประโยชน์ ๑๐๔,๔๕๕ ไร่
- ๑) การดำเนินงานโครงการซ่อมแซมฝายแก้ง เริ่มจากการสำรวจฝายอ่างเก็บน้ำ
ที่ชำรุดเสียหาย โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครูภูมิปัญญา (แก่หมือ่ง แก่ฝาย) การสำรวจ
ออกแบบติดตามผลการดำเนินงานโดยหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ชาวบ้านที่เห็นประโยชน์ร่วมกันสละแรงงานซ่อมแซม
 - ๒) ศึกษาสภาพการใช้ประโยชน์ภายหลังการซ่อมแซมฝาย สามารถใช้น้ำปลูกข้าว
และการทำพืชหลังนา ในพื้นที่ ๒,๑๒๕ ไร่
- บรรยาย โดย กำนันสนธิ เนตรทิพย์ นายชนายุทธ ทิฆมาวงศ์ นายกเทศบาลศิลาแลง กรรมการฝาย
ผู้ใหญ่บ้านดอนชัย เกษตรอำเภอ และปลัดอำเภอ
- ๑๑.๓๐-๑๒.๐๐ น. ออกเดินทางจากฝ่ายแก้ง อ.ปัว ไปยังบ้านพ่อ อ.ท่าวังผา
- ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน ที่บ้านพ่อ
- ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. เดินทางไป จุดที่ ๓ ฝ่ายน้ำริม บ้านพ่อ ต.แสนทอง อ.ท่าวังผา (ระยะทาง ๑๕ กม.)
เยี่ยมชมและรับฟังการบรรยายความเป็นมาของการปรับปรุงฝายในปี พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๗
- ๑) ความเป็นมาของการดูแลรักษาป่าของป่าต้นน้ำริม
 - ๒) การบริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำ
 - ๓) ประโยชน์ที่ได้รับจากการซ่อมแซมฝายบ้านพ่อ ครอบคลุม ๑๔ หมู่บ้าน
พื้นที่รับประโยชน์ ๔,๑๔๕ ไร่
- บรรยายโดย นายสวัสดิ์ แก้วควัน กรรมการฝาย ป่าสังวาลย์ และป่าบัวมัน

- ๑๕.๐๐-๑๖.๐๐ น. เดินทางไปจุดที่ ๔ พื้นที่ต้นแบบบ้านน้ำปึก อ.ท่าวังผา
เยี่ยมชมและฟังบรรยายสรุปสภาพปัญหาของพื้นที่ลุ่มน้ำสบสาย
โดย นายวรพล ไชยสดี นางสาวณัฐนิชา มังคะละ และป้าศรีคำ
อาสาสมัครพัฒนาหมู่บ้าน ของโครงการปิดทองหลังพระฯ อ.ท่าวังผา
- ๑) สภาพปัญหาของพื้นที่ลุ่มน้ำสบสายก่อนการพัฒนา
 - ๒) กิจกรรมการพัฒนาด้านระบบน้ำ การเกษตร การส่งเสริมอาชีพ
การทำเกษตรผสมผสาน การนำน้ำมาใช้ในแปลงเกษตร จนสามารถเพิ่มรายได้
ลดรายจ่ายในครัวเรือน
- ๑๖.๐๐-๑๖.๓๐ น. ออกเดินทางจากน้ำปึก อ.ท่าวังผา ไปยังสำนักงานปิดทอง จ.น่าน
- ๑๖.๓๐-๑๗.๓๐ น. สรุปแลกเปลี่ยนประเด็นการศึกษาเรียนรู้ ที่สำนักงานปิดทองน่าน
- ๑๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น ร้านอาหารป๋มสาม
- ๑๙.๐๐ น. เดินทางเข้าพักโรงแรมเทวราช อ.เมือง จ.น่าน
- วันอังคาร ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕
- ๐๗.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมเทวราช อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
- ๐๘.๐๐ น. ออกเดินทางจากโรงแรมเทวราช อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ไปยัง
โครงการพัฒนาออยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยรถยนต์
- ๑๑.๓๐ น. เดินทางถึงอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
รับประทานอาหารกลางวัน ที่ ไร่แม่ฟ้าหลวง (จัดอาหารมุสลิม)
- ๑๒.๓๐ น. ออกเดินทางไปยังศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ โครงการพัฒนาออยตุงฯ
- ๑๓.๓๐ น. เดินทางถึงศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ โครงการพัฒนาออยตุงฯ
ชมโรงงานทอผ้าและเย็บผ้า โรงงานกระดาษสา โรงงานแก้วกาแฟ และโรงงานเซรามิก
- "พัฒนาจากโรงฝึกอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างงานสร้างรายได้สำหรับทุก
คนไม่ว่าหญิงหรือชาย มีการศึกษาหรืออ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ คนสูงอายุแต่ยังทำงานได้ หรือคนหนุ่มสาว
โดยการต่อยอดความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นและเน้นการพัฒนา 'เพิ่มมูลค่า' ผลิตรายงานมือ
ต่าง ๆ ตลอด 'ห่วงโซ่มูลค่า' (Value Chain) อย่างครบวงจรด้วย 'เทคโนโลยีที่เหมาะสม' เพื่อให้เกิด
เอกลักษณ์ ได้รูปแบบและคุณภาพตามที่ 'ตลาดต้องการ' ปัจจุบันงานหัตถกรรมเป็นหนึ่งในหน่วยธุรกิจ
สำคัญที่นอกจากจะสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับชุมชนในโครงการพัฒนาออยตุงฯ แล้วยังช่วยทำให้โครงการ
'สามารถเลี้ยงตนเอง' โดยไม่ต้องพึ่งงบประมาณของรัฐหรือเงินบริจาค นอกจากนั้นความหลากหลายของ
กิจกรรมสร้างรายได้ยังเป็นการ 'กระจายความเสี่ยง' ความล้มเหลวทางธุรกิจของหน่วยธุรกิจใดธุรกิจ
หนึ่งด้วย"
- ๑๕.๓๐ น. ออกเดินทางไปแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจ นวัตกรรม ๑
ชมแปลงปลูกแมคคาเดเมีย แปลงปลูกกาแฟอาราบิก้า และโรงงานแปรรูปแมคคาเดเมีย
- "บริษัทนวัตกรรม จำกัด ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2532 เป็นความร่วมมือกันเป็นของภาคเอกชนดำเนินการ
ปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการพัฒนาออยตุง โดยเลือกพืชที่ผลผลิตมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง สามารถ
นำไปแปรรูปและเพิ่มมูลค่าได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างรายได้ให้คนดูแลในระยะยาว เป็นตัวแปรสำคัญ

ที่ทำให้คนกับป่าอยู่ด้วยกันอย่างพึ่งพา พืชเศรษฐกิจที่โครงการพัฒนาอยตุงฯ เลือกลมาส่งเสริมคือ กาแฟ พันธุ์อาราบิก้า และแมคคาเดเมีย ปัจจุบันกลายเป็นต้นแบบของการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม"

๑๖.๑๕-๑๖.๓๕ น.

ออกเดินทางไปฐานทหารคอยช้างมูบ ชายแดนไทย-พม่า

พูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้อาวุโส และคนรุ่นเก่าของคอยตุง ก่อนที่โครงการที่จะเข้ามา

๑๘.๐๐ น.

เดินทางไปที่ห้องอาหารศาลาลีลาวดี เพื่อรับประทานอาหารเช้า

๑๙.๐๐ น.

สรุปแลกเปลี่ยนประเด็นการศึกษาเรียนรู้ ณ ห้องประชุมคลับ 31

๒๐.๐๐ น.

เดินทางเข้าที่พักปุณณมันตรารีสอร์ท และพักผ่อนตามอัธยาศัย

วันพุธ ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

๑๖.๐๐-๑๗.๐๐ น.

รับประทานอาหารเช้า ณ ปุณณมันตรารีสอร์ท

๑๘.๐๐ น.

ชมศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาอยตุงฯ ณ ห้องพัฒนาสังคม

– การพัฒนาที่มีประสิทธิผลต้องเริ่มจาก “การรู้จักจริง” และ “การพัฒนาต้องวัดผลได้” โดยการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๑๘.๓๐ น.

ฟังบรรยายสรุป การพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน ตามตำราแม่ฟ้าหลวง

๑๙.๔๕ น.

ออกเดินทางไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง

๑๙.๕๕ น.

เดินทางถึงองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง

พูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้นำชุมชน ผู้บริหาร อบต.แม่ฟ้าหลวง และผู้นำคนรุ่นใหม่

"ผู้บริหารคนรุ่นใหม่ของอยตุง ที่เกิดจากการสร้างคน (อาสาสมัคร คพต.พ.) ของโครงการพัฒนาอยตุงฯ ตอนเริ่มต้นมี 144 คน ปัจจุบันอาสาสมัครเหล่านี้กลายเป็นผู้นำของชุมชนถึง 90% และได้โน้มนำแนวทางพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปใช้ในการบริหารจัดการในชุมชนของตนเอง"

๑๒.๐๐ น.

รับประทานอาหารกลางวัน ณ ห้องอาหารครัวตำหนัก

๑๓.๐๐ น.

ชมพระตำหนักดอยตุง

"พระตำหนักดอยตุง เป็นบ้านที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงงานในโครงการพัฒนาอยตุง และทรงออกแบบก่อสร้างด้วยพระองค์เอง เป็นการผสมผสานกันระหว่างสถาปัตยกรรมแบบบ้านพื้นเมืองสวิส บ้านปึกไม้ และบ้านพื้นเมืองล้านนาไทย ซึ่งผู้เข้าชมพระตำหนักจะได้เรียนรู้พระราชจริยวัตรของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นแบบอย่าง จากบ้านที่ประทับของพระองค์ ที่ทรงอยู่อย่างเรียบง่าย ใช้ทรัพยากรทุกอย่างได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด"

๑๓.๔๕ น.

ชมหอแห่งแรงบันดาลใจ

"เรื่องราวของราชสกุลมหิดล ผ่านพระราชจริยวัตร ปรัชญา และหลักการทรงงานที่เรียบง่าย พระวิริยะอุตสาหะ ที่มุ่งพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย และสร้าง ประโยชน์สุขแก่แผ่นดิน ที่ต่างทรงเป็นแรงบันดาลใจให้กันและกัน เพื่อให้คนไทย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และเข้าใจ บทบาทของราชสกุลมหิดล ที่มีต่อคนไทยและแผ่นดิน อีกทั้งสร้างแรงบันดาลใจ และจุดประกาย ให้ผู้ที่มาเยี่ยมชมคิด ตี มุ่งมั่น ประพฤติดี ปฏิบัติดี เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมต่อไป"

๑๔.๔๕ น.

ชมสวนแม่ฟ้าหลวง

"สวนแม่ฟ้าหลวง เป็นสวนที่จัดแสดงรูปแบบด้วยไม้ดอกไม้ประดับอย่างสวยงาม รมรื่น ด้วยไม้ดอกนานาพันธุ์ ตลอดจนโรงเรือนจัดแสดงกล้วยไม้หลากหลายสายพันธุ์ ซึ่งนอกจากความสวยงามที่ได้พบเห็น สวนแม่ฟ้าหลวงแห่งนี้ยังเป็นที่สร้างงานและอาชีพที่มั่นคงให้กับคนบนดอยตุงอีกด้วย"

- ๑๕.๔๕ น. ออกเดินทางไปจังหวัดเชียงใหม่ (ใช้เวลาเดินทาง ๔ ชั่วโมง) **Snack box**
 ๒๐.๐๐ น. เดินทางถึงจังหวัดเชียงใหม่ รับประทานอาหารค่ำในเมืองเชียงใหม่
 ๒๑.๐๐ น. Check in เข้าที่พัก UNISERV สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันหยุดดี ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

- ๐๕.๓๐ น. ออกเดินทางจากโรงแรมที่พัก ไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่
 ๐๖.๐๐ น. เดินทางถึงท่าอากาศยานเชียงใหม่ Check in ตัวเครื่องบิน
 ออกเดินทางจากท่าอากาศยานเชียงใหม่ ไปท่าอากาศยานขอนแก่น
 โดยสายการบินแอร์เอเชีย FD5500 ๐๗.๑๕ - ๐๘.๒๐ น.
 ๐๘.๒๐ - ๐๙.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้า ณ ร้านอาหารประไพร หนองสามบ้านขอนแก่น
 ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. เดินทางไปโครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
 ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารเที่ยง
 ๑๓.๐๐ - ๑๗.๓๐ น. เยี่ยมชมกิจกรรมของฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
- การปลูกพืชตลอดทั้งปี
 - การแปรรูปผลผลิต
 - การท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - การพัฒนาเครือข่ายอย่างยั่งยืน
- ๑๗.๓๐ - ๑๘.๐๐ น. เดินทางไปพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์
 ๑๘.๓๐ - ๑๙.๓๐ น. รับประทานอาหารเย็น ณ อาคารองครักษ์ ในพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ (พร้อมห้องละหมาด)
 ๑๙.๓๐ น. เข้าพัก ณ บ้านรับรองพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๕

- ๐๗.๐๐ - ๐๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้า ณ อาคารองครักษ์ ในพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ (พร้อมห้องละหมาด)
 ๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น. เดินทางไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. เยี่ยมชมการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- บรรยายสรุปภาพรวมการดำเนินงาน
 - ระบบการเลี้ยงสัตว์ ๓ คำนักรักษ์
 - แปลงขยายผลจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ
- ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ อาคารองครักษ์ ในพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ (พร้อมห้องละหมาด)
 ๑๓.๐๐ - ๑๓.๔๐ น. เดินทางไปโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย) จังหวัดสกลนคร
 ๑๓.๔๐ - ๑๕.๓๐ น. เยี่ยมชมการดำเนินงานโรงงานหลวงสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย)
- บรรยายสรุปภาพรวมการดำเนินงาน
 - กระบวนการผลิต

- ๑๕.๓๐ - ๑๘.๐๐ น. ออกเดินทางไปจังหวัดกาฬสินธุ์ เข้าพักที่ โรงแรม ชฎาวิวิสิทธ์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ (พร้อมห้องละหมาด)

๑๘.๐๐ น. รับประทานอาหาร ณร้านครูจำ

วันเสาร์ ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๕

โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเป้อย จังหวัดกาฬสินธุ์

- ๐๗.๐๐ – ๐๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรม ชฎาวิริสร้อยท อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์
- ๐๘.๐๐ – ๐๘.๓๐ น. ออกเดินทางไปเยี่ยมชมพื้นที่โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเป้อย
- ๐๘.๓๐ – ๑๒.๐๐ น. บรรยายสรุปภาพรวมโครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเป้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- เกิดขึ้นเพื่อการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบโดยน้อมนำแนวพระราชดำริ แก้มลิง ควบคู่กับการพัฒนาจิตใจคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม
- การส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน การถ่ายทอดความรู้ด้านปศุสัตว์ ประมง ตลอดจนส่งเสริมการประกอบอาชีพด้านอื่นๆ เพื่อมุ่งผลสำเร็จที่ชาวบ้านจะได้รับประโยชน์ตามลำดับขั้น อยู่รอด พอเพียงและยั่งยืน เกิดการรวมกลุ่มเป็นกองทุน
- ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ ศูนย์ประสานงานโครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเป้อย อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
- ๑๓.๐๐ – ๑๕.๐๐ น. ลงพื้นที่แปลงเกษตรกรต้นแบบที่ผ่านการอบรมปรับทัศนคติ จากวัดป่านาจำ จำนวน ๕ แปลง
- ๑๕.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ออกเดินทางไปยังจังหวัดขอนแก่น เข้าที่พัก ณ โรงแรมชาดาเวอเรนด้าไฮเทล จ.ขอนแก่น
- ๑๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น ณ.ร้านข้าวต้ม ก๊วก 24 น.

วันอาทิตย์ ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๕

- ๐๗.๐๐ – ๐๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้า ณ. โรงแรมชาดาเวอเรนด้าไฮเทล จ. ขอนแก่น
- ๐๘.๐๐ – ๐๘.๔๐ น. ออกเดินทางไปเยี่ยมชมพื้นที่ โครงการพัฒนาและจัดหาน้ำในตำบลทุ่งโป่ง อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น
- ๐๘.๔๐ – ๐๙.๔๐ น. สรุปภาพรวมการดำเนินโครงการพัฒนาและจัดหาน้ำใน ต.ทุ่งโป่ง อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น พื้นที่ขยายผลตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ในภาคเกษตรและชนบทโดย วิทยากร สถาบันฯ ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และผู้แทนท้องถิ่น อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น
- ๐๙.๔๐ – ๑๐.๔๐ น. แลกเปลี่ยนเรียนรู้บทบาทมหาวิทยาลัยในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ โดย สำนักประสานความร่วมมือพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณาจารย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น
- ๑๐.๔๐ – ๑๒.๐๐ น. เยี่ยมชมกิจกรรมในพื้นที่แปลงทดลองศูนย์ประสานงานฯ (โดย อสพ.พื้นที่ขอนแก่น)
- ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ สำนักงาน โครงการพัฒนาและจัดหาน้ำ ต.ทุ่งโป่ง
- ๑๓.๐๐ – ๑๖.๓๐ น. ลงพื้นที่เยี่ยมชมโครงการฯ
- พื้นที่กิจกรรมการพัฒนาโครงสร้างด้านน้ำและการส่งเสริมอาชีพในพื้นที่ดังนี้
๑) โครงการซ่อมแซมคลองส่งน้ำสถานีสูบน้ำหนองผือ
๒) เกษตรกรหัวไวใจสู้ที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโครงการฯ
๓) เกษตรกรต้นแบบโครงการ มข.
- ๑๖.๓๐ – ๑๘.๓๐ น. ออกเดินทางไปยังจังหวัดอุดรธานีเข้าที่พัก ณ หนองวัวซอรีสอร์ท อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี
- ๑๘.๓๐ น. รับประทานอาหารเย็น ณ หนองวัวซอรีสอร์ท อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี

วันจันทร์ ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

- ๐๗.๐๐ – ๐๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้า ณ. หนองวัชอริสอร์ท อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี
- ๐๘.๐๐ – ๐๘.๔๐ น. ออกเดินทางไปเยี่ยมชมพื้นที่โครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนอ่างเก็บน้ำห้วยคล้าย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านแสงอร่าม อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี
- ๐๘.๔๐ – ๑๒.๐๐ น. โครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนอ่างเก็บน้ำห้วยคล้าย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
-กล่าวต้อนรับและสรุปภาพรวมโครงการฯโดย นายสุดใจ เจริญสุข / นายเสวต จันทร์หอม (ผู้ใหญ่บ้าน)
-รับฟังบรรยายรูปแบบการบริหารจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ โดยกลุ่มผู้ใช้น้ำ (นายทองม้วน หมีกุล) บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายฯ
-การบรรยายและสาธิตการใช้ตะบันน้ำที่นำน้ำขึ้นสู่ที่สูงและปล่อยน้ำลงสู่แปลงเกษตรในที่ดอน (โดยนาย อินทร์ มะแพน อสพ.พื้นที่อุดรธานี)
- ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ ศูนย์เรียนรู้โครงการฯ
- ๑๓.๐๐ – ๑๕.๐๐ น. ลงพื้นที่เยี่ยมชมโครงการฯ
ศึกษารูปแบบเกษตรผสมผสานประยุกต์แนวพระราชดำริ ฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
- ๑) แปลงนางทองสุข เสนาอุดร
 - ๒) แปลงนางหนูเพียร ไชยแสนฤทธิ์
 - ๓) แปลงนางสุกัญญา ภูมิสี
 - ๔) การบริหารจัดการกลุ่มโรงสีข้าวชุมชน
- ๑๕.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ออกเดินทางจากโครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนอ่างเก็บน้ำห้วยคล้าย อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯไปท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี เดินทางไปท่าอากาศยานดอนเมือง
- ๑๕.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น ณ..... เข้าที่พักโรงแรมอมารี ดอนเมือง กทม.

วันพุธ ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕

- ๐๕.๐๐ – ๐๕.๐๐ น. สรุปผลการศึกษาดูงานและการนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ ณ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง กรุงเทพฯ
- ๐๕.๐๐ น. ออกเดินทางไปท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่
ด้วยสายการบิน Thai Lion (ดอนเมือง-หาดใหญ่)